

PAPER DETAILS

TITLE: 658. TARIHI KIRKPINAR YAGLI GÜRESLERINE KATILAN SEYIRCİLERİN YAGLI GÜRES
TEKNİKLERİ VE BASPEHLIVANLAR HAKKINDA GÖRÜSLERİNİN İNCELENMESİ

AUTHORS: Aydoğan SOYGÜDEN, İlhan TOKSÖZ, Tufan ÖZEN

PAGES: 60-75

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1305017>

658. TARİHİ KIRKPINAR YAĞLI GÜREŞLERİNE KATILAN SEYİRCİLERİN YAĞLI GÜREŞ TEKNİKLERİ VE BAŞPEHLİVANLAR HAKKINDA GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ*

658. Historical Kırkpınar Oil Wrestling; Examination of Spectators Opinion of Oil Wrestling Techniques and Head Oil Wrestler

Aydoğan SOYGÜDEN¹, İlhan TOKSÖZ², Tufan ÖZEN³

ÖZET

Bu çalışma; 658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan seyircilerin yağlı güreş teknikleri ve başpehlivanlar hakkında görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Çalışmada gerekli literatür çalışması yapılarak nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmada 4 sosyo-demografik, 9 yağlı güreş teknikleri ve başpehlivanlar ile ilgili olmak üzere toplam 13 soru bulunmaktadır. Çalışma 6-7 Temmuz 2019 tarihleri arasında Edirne’de 658’inci tarihi Kırkpınar yağlı güreşlerinde rastgele seçilen (n=173) yağlı güreş seyircisine uygulanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde lisanslı SPSS 23 istatistik programları kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerde frekans, aritmetik ortalama ve Ki-Kare testleri ile değerlendirilmiştir.

Çalışmaya katılanların (% 99,4)’ü erkek, (%33)’ü 15-25 yaş aralığında, (%35)’i lise mezunu, (%27)’si öğrenci, (%14)’ü emekli seyircilerden oluşmaktadır. Yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen en çok yapılan teknikler sıralamasında, (%40) ile künde, (%16) ile paça kazık, (%12) ile sarma ve dalmalar bulunmaktadır. Yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen “İzlemekten keyif aldığınız başpehlivan” sorusuna sırasıyla; Ali Gürbüz, İsmail Balaban, Orhan Okulu ve Fatih Atlı yer almaktadır. “Genel Olarak Müsabakaların Fair-Play Kuralları İçerisinde Geçme Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (Çoğunlukla) olarak belirtilmiştir. “Organizasyonun Aslına Uygun Yapma Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (Çoğunlukla) olarak belirtilmiştir. “Pehlivanların Müsabakada Saygı Centilmenlik Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (Çoğunlukla) olarak belirtilmiştir.

Çalışma sonucuna göre yağlı güreş seyircisinin yağlı güreş tekniklerini çoğunlukla bildikleri ve en çok yapılan teknikleri analiz ettikleri görülmektedir. Seyirciler, yağlı güreş müsabakalarında en teknik ve izlemekten keyif alınan başpehlivanları yakından takip etmektedirler. Bu sonuçlara göre başpehlivanların seyirci kitlesinin oluştuğunu söylemek doğru olacaktır. Seyirciler tarafından yağlı güreş müsabakalarının Fair-Play kurallarına uygun, müsabakaların çetin geçme ve organizasyonun aslına uygun yapılması olumlu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kırkpınar Yağlı Güreşleri, Seyirci, Güreş teknikleri ve Başpehlivanlar ile ilgili görüşler.

ABSTRACT

In this study; It was made in order to determine the opinion of the 658th Historical Kırkpınar Oil Wrestling spectators about oil wrestling techniques and head oil wrestlers.

In the study, quantitative research methods were used by making necessary literature studies. In the study, there are a total of 13 questions related to 4 socio-demographic, 9 oil wrestling techniques and head oil wrestlers. The study was applied to (n=173) oil wrestling spectators who were randomly selected in their 658th Kırkpınar Oil Wrestling tournament in Edirne between 6-7 July 2019. Licensed SPSS 23 statistics programs were used in the analysis of research data. In statistical analyses, frequency, arithmetic mean and chi-square tests were evaluated.

The spectators participating in the study; (99.4%) male, (33%) between 15-25 years old, (35%) high school graduates, (27%) students and (14%) retired spectators. In the ranking of the most performed techniques specified by the oil wrestling spectators; There is a “Künde” with (40%), a “Paça kazık” with (16%), and “Sarma and Dalmalar” with (12%). Specified by the oil wrestling spectators; In the order of question “Which head oil wrestler do you enjoy the watching” respectively; Ali Gürbüz, İsmail Balaban, Orhan Okulu, and Fatih Atlı are located. The question of “The Condition of Generally Competition Passing Within Fair Play Rules” is stated as (Mostly) in the arithmetic means. The question of “The Organization’s Performing Actuality” was specified as (Mostly) in arithmetic means. The question of “Respect for Wrestlers in Competition Fairness” was stated as (Mostly) in arithmetic averages.

According to the results of the study, it is seen that oil wrestling spectators mostly know the oil wrestling techniques and analyze the most performed techniques. The spectators closely follow the head oil wrestlers who most technical and enjoy the watching in oil wrestling competitions. According to this result; It would be correct to say that the spectators have the mass spectators of the head oil wrestlers. It is considered positive by the spectators that the oil wrestling competitions comply with the Fair-Play rules, the competitions toughness and the organization will be in accordance with the original.

Keywords: Kırkpınar Oil Wrestling, Spectator, Opinions about Oil Wrestling Techniques and Head Oil Wrestler.

1. ORCID: 0000-0002-9117-3569

2. ORCID: 0000-0001-8765-4741

3. ORCID: 0000-0002-9095-4769

1. Doç. Dr. Erciyes Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, asoyguden@erciyes.edu.tr

2. Prof. Dr. Trakya Üniversitesi, Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, toksoz@trakya.edu.tr

3. Öğr. Gör. Trakya Üniversitesi, Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, tufanozen@trakya.edu.tr

*SOYGÜDEN, A., TOKSÖZ, İ., ve ÖZEN, T. (2020). “658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşlerine Katılan Seyircilerin Yağlı Güreş Teknikleri ve Başpehlivanlar Hakkında Görüşlerinin İncelenmesi”, *Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 7, S. 21, s. 60-75.

Makale Geliş Tarih 27 Ocak 2020 Makale Kabul tarihi: 19 Haziran 2020

EXTENDED ABSTRACT

Purpose of the research: In this study; It was made in order to determine the opinion of the 658th Historical Kırkpınar Oil Wrestling spectators about oil wrestling techniques and head oil wrestlers.

The importance of the research: This study is important in order to reveal the level of viewers' point of view on oily wrestling organizations by determining the opinions of the spectators who come to Historical Kırkpınar Oil wrestling about the oil wrestling techniques and the head oil wrestlers.

The method of the research: In the study quantitative research methods were used by making necessary literature studies. Survey questions were determined by the researcher and interviews were conducted among the audience. In the study there are a total of 13 questions related to 4 socio-demographic, 9 oil wrestling techniques and head oil wrestlers. The study was applied to (n=173) oil wrestling spectators who were randomly selected in their 658th Historical Kırkpınar oil wrestling tournament in Edirne between 6-7 July 2019. The obtained data were entered into the licensed SPSS 23 program. In the statistical analyzes, the frequency of the percentages was evaluated by cross-tabulation and chi-square tests and the level of significance was determined as $p < 0.05$.

Research findings: The spectators participating in the study; (99.4%) male, (33%) are between 15-25 years old, (35%) high school graduates, (27%) students and (14%) retired spectators. In the ranking of the most performed techniques specified by the oil wrestling spectators; there is a "Künde" with (40%), a "Paça kazık" with (16%), and "Sarma and Dalmalar" with (12%). Specified by the oil wrestling spectators in the order of question; "Which head oil wrestler do you enjoy the watching" respectively; Ali Gürbüz, İsmail Balaban, Orhan Okulu, and Fatih Atlı are located. Specified by the oil wrestling spectators; In the most technical head oil wrestler ranking respectively; İsmail Balaban with (29 points), Fatih Atlı with (27 points), Ali Gürbüz with (20 points) and Orhan Okulu with (11 points). The question of "The Condition of Generally Competition Passing Within Fair Play Rules" is stated as (4.05=Mostly) in the arithmetic means. The question of "Competitive Passing Status of Competitions" is specified as (4.12=Mostly) in arithmetic means. The question of "Accuracy of referee's Acts" is stated as (2.86=Partially) in arithmetic means. The question of "The Organization's Performing Actuality" was specified as (3.47=Mostly) in arithmetic means. The question of "Respect for Wrestlers in Competition Fairness" was stated as (4.01=Mostly) in arithmetic averages.

The result of the research: According to the results of the study, it is seen that oil wrestling spectators mostly know the oil wrestling techniques and analyze the most performed techniques. The spectators closely follow the head oil wrestlers who most technical and enjoy the watching in oil wrestling competitions. According to this result; It would be correct to say that the spectators have the mass spectators of the head oil wrestlers. It is considered positive by the spectators that the oil wrestling competitions comply with the Fair-Play rules, the competitions toughness and the organization will be in accordance with the original.

1. Giriş

Tarihi Kırkpınar yağlı güreşleri her geçen gün Türkiye ve Dünya'dan daha fazla kişi tarafından ilgi görmeye başlamıştır. Geleneksel sporlar ve faaliyetler birçok kişinin merakını uyandırmaktadır. Bu etkinlikler, atalarımızın nasıl yaşadıkları ve yaptıkları faaliyetler hakkında bizlere bilgi aktaran somut değerlerden oluşmaktadır.

Güreş; nesilden nesile aktarılan atalarımızın yadigârıdır, emanetidir. Güreş gelecek nesillere aktaracağımız ata yadigârımızdır. Türk kültürünün anlatabilecek geleneksel sporlarımız içerisinde en önemlilerinden bir tanesidir (Bayraktar ve Tozoğlu, 2015). Güreş veya Orta Asya'da yaşamış ve yaşamakta olan çeşitli Türk boylarının deyişiyle “Küreş”, Orta Asya'da doğup tüm tarih çağlarında ve göçler sonunda çeşitli diyarlarda uygarlıklar kurmuş olan Türklerin en belli başlı ve belki de en eski sporlarından (Atabeyoğlu, 2000).

Güreş iki insanın birbiri ile yaptıkları herhangi bir alet ve benzeri elemanları kullanmadan birbirlerine üstünlük sağlamaya çalıştıkları er gibi yapılan fiziksel ve zihinsel aktivitelerin bütünüdür (Toksöz, 2011).

Kırkpınar Yağlı Güreşleri tarihçiler tarafından belirtilen bilgilere göre Osmanlı padişahı I. Murat tarafından 6 Mayıs 1361'de yapılmaya başlanmıştır. Bu tarihten bu tarafa Kırkpınar güreşlerinin yapılması geleneksel olarak devam etmektedir (Erdem, 2007). Ülkemizin farklı bölgelerinde yağlı güreş, karakucak, şalvar vb. güreşler halen devam eden önemli kültür varlıklarımızdan bir tanesidir.

Bu çalışma 658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan seyircilerin yağlı güreş teknikleri ve başpehlivanlar hakkında görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

2. Literatür Kapsamı

2.1. Kırkpınar Yağlı Güreşleri Hakkında Genel Bilgiler

Kırkpınar güreşleri bir festival içerisinde birçok tarihi ve kültürel değerleri besleyerek devam eden milli ve manevi kültürümüze yön veren önemli bir kültürel varlıktır (Sazak ve Erşen, 2009).

658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri, 05-06-07 Temmuz 2019 tarihlerinde Edirne Saray içi Er Meydanı Güreş alanında yapılmıştır. Müsabakalara bütün kategorilerde toplamda 2381 sporcu katılmış, bütün seyircilerin merakla izlediği başpehlivanlık kategorisinde 52 sporcu başpehlivanlık için mücadele etmişlerdir. Müsabakalar sonucunda Antalya bölgesinden Orhan Okulu'nu finalde yenen Ali Gürbüz kariyerinde üçüncü kez başpehlivan olmuştur (Türkiye Güreş Federasyonu, 2019). 658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri, 5 Temmuz 2019 Cuma günü Edirne'de başlayacaktır. Saray içi er meydanında yapılacak yağlı güreşlere 2 binin üzerinde pehlivan katılacaktır (Anadolu Ajansı, 2019b).

Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde son 10 yılın başpehlivanları şöyle sıralanmaktadır; 2009: Mehmet Yeşil Yeşil, 2010: Mehmet Yeşil Yeşil, 2011: Ali Gürbüz, 2012: Ali Gürbüz, 2013: İsmail Balaban, 2014: Fatih Atlı, 2015: Orhan Okulu, 2016: Recep Kara, 2017: İsmail Balaban, 2018:

Orhan Okulu, 2019: Ali Gürbüz başpehlivan olmuştur (Anadolu Ajansı, 2019a)

Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde pehlivanlar; minik 1, minik 2, minik 3, teşvik, tozkoparan, ayak, deste küçük boy, deste orta boy, deste büyük boy, küçük orta küçük boy, küçük orta büyük boy, büyük orta, başaltı ve baş kategorilerinde mücadele vereceklerdir (Anadolu Ajansı, 2019b).

Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan tarafından Kırkpınar ağası Seyfettin Selim temsili bir şekilde şehre girişinde karşılanmasıyla yağlı güreşler başlayacaktır. Bu kapsamda pehlivanlar mezarlığı ziyaret edilip “Cihan Pehlivanı” Adalı Halil ve Çömlek köylü Kara Emin'in kabirlerinde dua edilecektir (Anadolu Ajansı, 2019b).

En çok kayıt yapılan yağlı güreş kategorisi 373 pehlivanla küçük orta küçük boy kategorisine yaptırılmıştır. Başpehlivanlık kategorisinde ise 52 pehlivan güreşecektir (Anadolu Ajansı, 2019b).

658. Kırkpınar yağlı güreşlerinde başpehlivanlar arasında Orhan Okulu, İsmail Balaban, Mehmet Yeşil Yeşil, Ali Gürbüz, Fatih Atlı, Şaban Yılmaz, İsmail Erkal, Şah Ali Kurt, Ünal Karaman, Osman Aynur, Serhat Balcı, Hüseyin Gümüşalan, Nedim Gürel, Mustafa Batu, İsmail Koç, Mustafa Kemal Karaboğa, Hamza Köseoğlu, Serhat Gökmen, Ertuğrul Dağdeviren, Furkan Durmuş Altın, Cengizhan Şimşek, Tanju Gemici gibi başpehlivanlar vardır (Anadolu Ajansı, 2019a).

2019 yılında yapılan Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde bazı kural değişikliklerine gidilmiştir. Geçmiş yıllarda başpehlivanlık güreşlerinde 30 dakika güreşin ardından sonuca varılmadığı zaman 5 dakika ara verilerek, daha sonra 10 dakika süren puanlama güreşi ve ardından altın puana geçilmektedir (Tarihi Kırkpınar, 2019).

2019 yılında yapılan yağlı güreşlerde mola süresi olmadan, 40 dakika yapılan güreşte pehlivanlar birbirine üstünlük sağlayamadıkları takdirde ara vermeden altın puana geçilecektir. Bu kural değişikliği final güreşlerinin daha aktif geçmesini sağlayacağı düşünülmektedir (Tarihi Kırkpınar, 2019).

Başpehlivanlık ödülleri 2019 yılında sembolikte olsa artırılmıştır. Edirne Belediyesi tarafında verilecek ödüller; başpehlivana 51 bin lira, ikinciye 31 bin lira, üçüncü olana 16 bin lira olarak belirlenmiştir. 2018 başpehlivanlık birincisinin ödülü 46 bin lira olarak verilmektedir (Kırkpınar yağlı güreşleri, 2019).

Yağlı güreşlerde yapılan oyunlar, “elense”, “tırpan”, “kazkanadı”, “ayakta güreşi bağlama”, “budama”, “paça”, “kazık”, “kepçe”, “kemane”, “kolbastı”, “köstek”, “künde”, “boyunduruk”, “kurt kapanı”, “yanbaş”, “sarma” olarak sıralanmaktadır (Kırkpınar yağlı güreşleri, 2019).

Yağlı güreş kurallarında, rakibini sırt üstü getirmek, rakibi pes ettirmek, rakibini kucaklayıp, ayağını yerden kesmiş vaziyette en az üç adım taşımak, rakibin ayağından kispetini çıkarmak ya da boydan boya kispetin yırtılması, galibiyet anlamına gelmektedir (Kırkpınar Yağlı Güreşleri, 2019).

Seyirci; spor müsabakalarında mücadeleyi izleyen, spor faaliyetinin yapıldığı yerde bulunan, tuttukları takım ya da bireylerin kazanmalarını bekleyen aynı duygu ve tepki gösteren kişi olarak

tanımlanmaktadır (Çağlayan ve Fişekçioğlu, 2004). Seyirci ve taraftar kavramları çoğu zaman karıştırılsa da birbirinden farklıdır. Spor takımı veya sporcu ile ilgilenen tuttuğu takım ya da sporcuların kazanmalarını arzu eden topluluğa taraftar denilmektedir. Spor olayını o anda izleyen ya da dinleyen, serbest zaman aktivitesi olarak değerlendiren kitleye seyirci denilmektedir (Wann ve Branscombe, 1995). Kırkpınar yağlı güreşlerinde seyircilerin bir bölümünün başpehlivanların taraftarı oldukları görülmektedir.

Bu çalışmadaki amacımız Tarihi Kırkpınar Yağlı güreşlerine gelen seyircilerin yağlı güreş teknikleri ve başpehlivanlar hakkında görüşlerinin belirlenerek seyircilerin yağlı güreş organizasyonlarına bakış açılarının hangi düzeyde olduğunu ortaya çıkarmaktır.

3. Materyal Metot

3.1. Anket formunun hazırlanması; Çalışmada araştırmacılar tarafından önceden hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Çalışmada 4 sosyo-demografik, 9 yağlı güreş ile ilgili olmak üzere toplam 13 soru bulunmaktadır. Anket formu iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda cinsiyet, yaş, eğitim, meslek gibi demografik bilgileri elde etmeyi sağlayan sorular bu kapsamda yer almaktadır. İkinci kısımda yağlı güreş teknikleri, başpehlivanlar ve müsabakalar ile ilgili sorular bulunmaktadır. Çalışma anket sorularında 5’li likert ölçeğine göre “1-Asla/Hiç”, “2-Çok az”, “3-Kısmen”, “4-Çoğunlukla”, “5-Tamamen” şeklinde belirtilmiştir.

3.2. Araştırmanın evreni; Kırkpınar yağlı güreşleri er meydanında güreş tekniklerini ve başpehlivanları bilen tesadüfi yöntemle seçilen (n=173) seyirciye anketler uygulanmıştır. Seyircilere gerekli açıklamalar yapılarak anket formunu doğru doldurmaları sağlanmıştır. Yağlı güreş tekniklerini bilmeyen seyirciler değerlendirmeye alınmamıştır.

Bir araştırma için evren, hipotezleri test etmek veya soruları cevaplamak için ihtiyaç duyulan verilerin (ölçümlerin) elde edildiği canlı ya da cansız varlıklardan oluşan büyük grup olarak ifade edilmektedir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2011). Örneğin insanları evren olarak alan bir araştırmacının tüm insanlara ulaşabilmesi olanaksızdır. Bu nedenle çalışma evreni ya da hedef evren olarak isimlendirilen kavram geliştirilmiştir (Karasar, 2012).

3.3. Anket formunun uygulanması; Çalışma 6-7 Temmuz 2019 tarihleri arasında Edirne de 658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşlerinin yapıldığı er meydanında rastgele seçilen 173 yağlı güreş seyircisine uygulanmıştır.

3.4. Veri toplama yöntemi ve araçları; Çalışmada gerekli literatür çalışması yapılarak nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma yağlı güreş seyircisi ile birebir görüşmeler yaparak rastgele seçilen seyircilerden oluşmaktadır. Seyirciler içerisinden yağlı güreş hakkında genel bilgisi olan seyircilere anketler uygulanmıştır.

3.5. Verilerin değerlendirilmesi; Anket çalışması sonunda alınan veriler istatistiksel bilgisayar programına girilerek, cinsiyet, yaş, eğitim ve meslek durumlarının frekans dağılımları ve aritmetik ortalamaları yapılmıştır.

Çalışmada istatistiksel olarak ilişki olup olmadığına Ki-Kare (Chi-Square) testi ile analiz edilmiştir. Çalışma verilerine normal dağılım gerektirmeyen Ki-Kare analiz tekniği uygulanmış ve elde edilen bulgular tablolarla gösterilmiştir. Elde edilen veriler lisanslı SPSS 23 programına girilmiş, istatistiksel analizlerde frekans, aritmetik ortalama ve Ki-Kare testleri ile değerlendirilmiş, anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak belirlenmiştir.

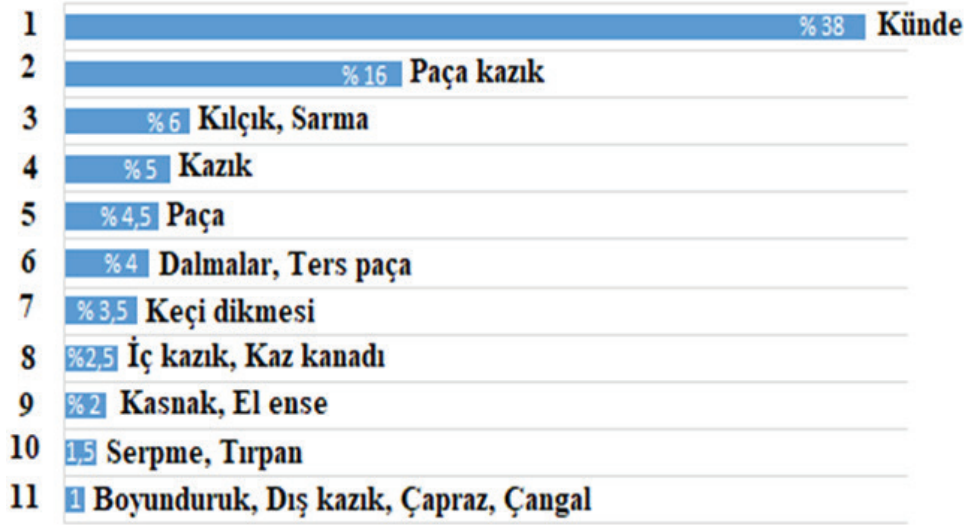
4. Bulgular

Tablo 1. Çalışmaya katılan katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim ve meslek durumlarına göre yüzdelik dağılımları

Cinsiyet	N	%
Erkek	172	99.4
Kadın	1	0.6
Toplam	173	100
Yaş	N	%
15-25	57	33
26-35	17	10
36-45	29	17
46-55	22	13
56-65	27	16
65 ve üzeri	21	12
Toplam	173	100
Eğitim	N	%
İlkokul	47	27
Ortaokul	18	10
Lise	61	35
Üniversite	39	22
Lisansüstü	8	5
Toplam	173	100
Meslek	N	%
Memur	18	10
İşçi	7	4
Esnaf	23	13
Serbest Meslek	18	10
Özel Sektör	15	9
Emekli	25	14
Öğrenci	46	27
Çiftçi	21	12
Toplam	173	100

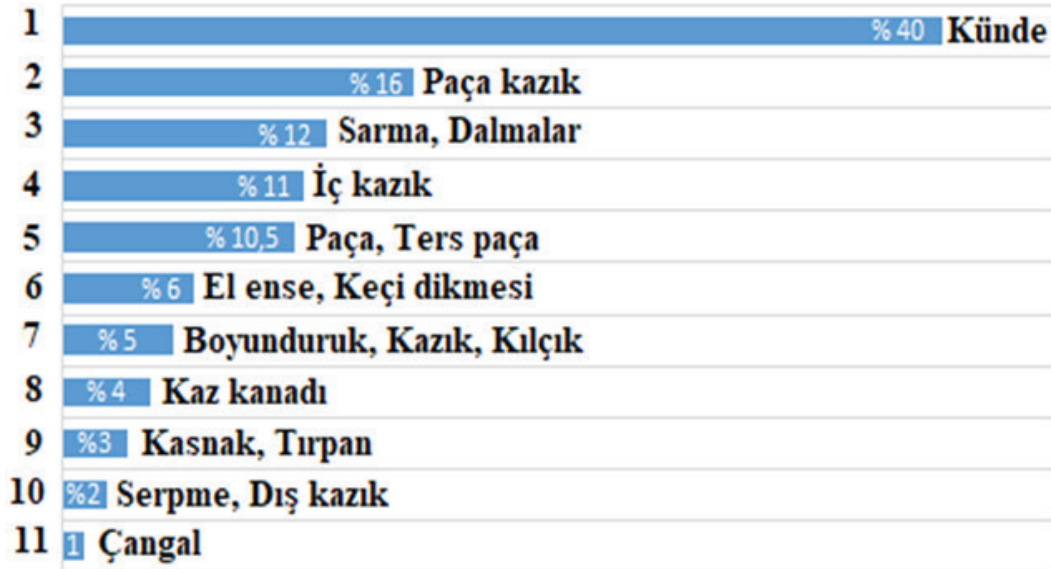
Tablo 1’de çalışmaya katılan seyircilerin % 99,4’ü erkek, %33’ü 15-25 yaş aralığında, % 17’si 36-45 yaş aralığında, % 12’si 65 yaş ve üzeri, % 35’i lise mezunu, % 27’si ilkokul, % 22’si üniversite mezunu, % 27’si öğrenci, % 14’ü emekli, % 13 esnaf ve % 10’u memur ve serbest meslek ile uğraşan seyircilerden oluşmaktadır.

Şekil 1’de yağlı güreş seyircisi tarafından birinci sırada belirtilen en çok bilinen teknikler sıralamasında (%38) ile künde, (%16) ile paça kazık, (%6) ile kılçık ve sarma, (%5) ile kazık, (%4,5) ile paça, (%4) ile dalmalar ve ters paça, (%3,5) ile keçi dikmesi, (%2,5) ile iç kazık ve kazkanadı, (%2) ile kasnak ve el ense, (%1,5) ile serpm ve tırpan, (%1) ile boyunduruk, dış kazık, çapraz, çangal teknikleri yer almaktadır.

Şekil 1. Yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen yağlı güreşte en çok bilinen tekniklerin yüzdelerli sıralaması

Şekil 2’de yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen er meydanının da en çok yapılan teknikler sıralaması (%40) ile künde, (%16) ile paça kazık, (%12) ile sarma ve dalmalar, (%11) ile iç kazık, (%10,5) ile paça ve ters paça, (%6) ile el ense ve keçi dikmesi, (%5) ile boyunduruk, kazık ve kılçık, (%4) ile kazkanadı, (%3) ile kasnak ve tırpan, (%2) ile serpme ve dış kazık, (%1) ile çangal teknikleri görülmektedir.

Şekil 2. Yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen er meydanında pehlivanların yaptığı en çok yapılan tekniklerin yüzdelerli sıralaması

Şekil 3’te yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen en teknik başpehlivan sıralamasında (29 puan) ile İsmail Balaban, (27 puan) ile Fatih Atlı, (20 puan) ile Ali Gürbüz ve (11 puan) ile Orhan Okulu yer almaktadır. Aşağıda aldıkları puanlara göre ilk dört içinde yer alan başpehlivanlara yer verilmiştir. Değerlendirme sadece 2019 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan başpehlivanları kapsamaktadır.

Şekil 3. Yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen en teknik başpehlivanların puan sıralaması.

Şekil 4’te yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen izlemekten keyif aldığım başpehlivan sıralamasında (33 puan) Ali Gürbüz, (29 puan) ile İsmail Balaban, (10 puan) ile Orhan Okulu, (7 puan) ile Fatih Atlı yer almaktadır. Aşağıda aldıkları puanlara göre ilk dört içinde yer alan başpehlivanlara yer verilmiştir. Değerlendirme sadece 2019 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan başpehlivanları kapsamaktadır.

Şekil 4. Yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen “izlemekten keyif aldığınız başpehlivan” sorusuna verilen cevapların puan sıralaması.

Tablo 2. Aritmetik Ortalamalarının Değerlendirme Aralığı

Aralık	Seçenek
1,00-1,80	Asla/Hiç
1,81-2,60	Çok az
2,61-3,40	Kısmen
3,41-4,20	Çoğunlukla
4,21-5,00	Tamamen

Tablo 2’te anket sorularına verilen cevapların değerlendirilmesinde aralıklar kullanılmıştır. Aralıkların eşit olduğu varsayılarak, aritmetik ortalamalar için puan aralıkları 0,80 olarak hesaplanmıştır (Puan Aralığı = (En Yüksek Değer – En Düşük Değer) / 5 = (5 – 4) / 5 = 4 / 5 = 0,80).

Tablo 3. Yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen bazı değişkenlerin yüzdelik dağılımı ve verilen cevapların ortalamaları.

Tablo 3. Yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen bazı değişkenlerin yüzdelik dağılımı ve verilen cevapların ortalamaları.

<i>Genel Olarak Müsabakaların Fair-Play Kuralları İçerisinde Geçme Durumu</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>Ort.</i>
Asla/Hiç	15	8,7	4,05 (Çoğunlukla)
Çok az	17	9,8	
Kısmen	31	17,9	
Çoğunlukla	33	19,1	
Tamamen	77	44,5	
<i>Müسابakaların Çetin Geçme Durumu</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>Ort.</i>
Asla/Hiç	14	8,1	4,12 (Çoğunlukla)
Çok az	3	1,7	
Kısmen	27	15,6	
Çoğunlukla	33	19,1	
Tamamen	96	55,5	
<i>Organizasyonun Aslına Uygun Yapma Durumu</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>Ort.</i>
Asla/Hiç	13	7,5	3,47 (Çoğunlukla)
Çok az	15	8,7	
Kısmen	58	33,5	
Çoğunlukla	51	29,5	
Tamamen	36	20,8	
<i>Hakemlerin Kararlarının Doğruluk Durumu</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>Ort.</i>
Asla/Hiç	35	20,2	2,86 (Kısmen)
Çok az	30	17,3	
Kısmen	57	32,9	
Çoğunlukla	26	15	
Tamamen	25	14,5	
<i>Başpehlivanların Müsabakada Saygı Centilmenlik Gösterme Durumu</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>Ort.</i>
Asla/Hiç	2	1,2	4,01 (Çoğunlukla)
Çok az	13	7,5	
Kısmen	38	22	
Çoğunlukla	47	27,2	
Tamamen	73	42,2	
<i>Toplam</i>	<i>173</i>	<i>100</i>	

Tablo 3’de “Genel Olarak Müsabakaların Fair-Play Kuralları İçerisinde Geçme Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (4,05) ile (Çoğunlukla) olarak belirtilmiştir. “Müسابakaların Çetin Geçme Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (4,12) ile (Çoğunlukla) olarak belirtilmiştir. “Organizasyonun Aslına Uygun Yapma Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (3,47) ile (Çoğunlukla) olarak belirtilmiştir. “Hakemlerin Kararlarının Doğruluk Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (2,86) ile (Kısmen) olarak belirtilmiştir. “Başpehlivanların Müsabakada Saygı Centilmenlik Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (4,01) ile (Çoğunlukla) olarak belirtilmiştir.

Tablo 4. Yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen toplam yağlı güreş teknikleri

1. Boyunduruk	8. Dış paça	15. Kılçık	22. Sarma
2. Budama	9. El ense	16. Kle	23. Savdurma
3. Çangal	10. Gerdanlama	17. Koltuk altı geçme	24. Serpme
4. Çapraz	11. İç kazık	18. Künde	25. Şark kundesı
5. Çırpma	12. Kasnak	19. Keçi dikmesi	26. Ters paça
6. Dalmalar	13. Kazık	20. Paça kazık	27. Tırpan
7. Dış kasnak	14. Kazkanadı	21. Paça	28. Yan kazık

Tablo 4’de yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen yağlı güreş tekniklerinin toplamı görülmektedir. Seyirciler toplamda 28 farklı yağlı güreş tekniğini belirtmişlerdir. Bazı tekniklerin isimleri kişiden kişiye değişiklikler göstermektedir.

Tablo 5. En çok bilinen yağlı güreş teknikleri ile yaş durumu arasındaki Ki-Kare testi ilişki durumu

		Yaş Durumu						
<i>En çok bilinen</i>		15-25	26-35	36-45	46-55	56-65	65 yaş ve üzeri	<i>Toplam</i>
<i>Yağlı güreş</i>		arası	arası	arası	arası	arası		
<i>teknikleri</i>								
Künde	N	23	7	7	9	7	8	61
	%	37,7	11,5	11,5	14,8	11,5	13,1	100
Paça kazık	N	11	2	7	2	0	3	25
	%	44	8	28	8	0	12	100
Kılçık	N	3	0	3	1	2	0	9
	%	33,3	0	33,3	11,1	22,2	0	100
Sarma	N	5	1	0	1	2	0	9
	%	55,6	11,1	0	11,1	22,2	0	100
Kazık	N	3	0	1	1	0	3	8
	%	37,5	0	12,5	12,5	0	37,5	100
Paça	N	0	2	1	1	2	1	7
	%	0	28,6	14,3	14,3	28,6	14,3	100
Ters paça	N	1	0	1	1	1	2	6
	%	16,7	0	16,7	16,7	16,7	33,3	100
Dalma	N	2	1	1	1	1	0	6
	%	33,3	16,7	16,7	16,7	16,7	0	100
Keçi Dikmesi	N	0	1	3	0	0	1	5
	%	0	20	60	0	0	20	100
Kazkanadı	N	2	0	1	0	1	0	4
	%	50	0	25	0	25	0	100

$$X^2=93,730^a \quad P>0,05$$

Tablo 5’de en çok bilinen yağlı güreş teknikleri ile yaş durumu arasında yapılan Ki-Kare testinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. 15-25 yaş aralığında ki seyircilerin (%37,7)’si künde, (%44)’ü paça kazık, (%55,6)’sı sarma tekniklerini belirtmişlerdir. 36-45 yaş aralığındaki seyircilerin (%11,5)’i künde, (%28)’i paça kazık tekniklerini belirtmişlerdir.

5. Tartışma

Çalışmaya katılan seyircilerin (%99,4)’ü erkek seyircilerden oluşmaktadır (Tablo 1). 2017 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan seyircilerin (%98)’ini erkek seyircilerden oluşmaktadır (Soygüden, 2018). Yapılan benzer bir çalışmada 2009 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan seyircilerin (%99,4)’ü erkek seyircilerden oluştuğu görülmektedir (Savranbaşı ve Dinç, 2010).

Çalışmaya katılan seyircilerin (%33)’ü 15-25 yaş, (%17)’si 36-45 yaş, (%16)’sı 56-65 yaş aralığında ve (%12)’si 65 yaş ve üzeri seyircilerden oluştuğu görülmektedir. Çalışmaya katılan seyircilerin (%30)’u 36 ve 55 yaş aralığında, (%28)’i 55 yaş ve üzeri seyircilerden oluşmaktadır (Tablo 1). 2017 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan seyircilerin (%26)’sı 56-65 yaş, (%22)’si 36-45 yaş, (%20)’si 46-55 yaş aralığında ve (%14)’ünün 65 yaş ve üzerinde olan seyircilerden oluşmak-

tadır (Soygüden, 2018). 2009 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan seyircilerin (%50,3)'ünü 35-54 yaş ve (%28,4)'ünü 55-74 yaşları arasında yoğunlaştığı görülmektedir (Savranbaşı ve Dinç, 2010). Geçmiş yıllara göre genç seyircilerin sayısında artış olduğu yapmış olduğumuz çalışmada görülmektedir (Tablo 1).

Çalışmaya katılan seyircilerin (%35)'i lise mezunu, (%27)'si ilkokul mezunu ve (%22)'si üniversite mezunu olan seyircilerden oluştukları görülmektedir (Tablo 1). 2017 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan seyircilerin (%43)'ünü ilkokul mezunu, (%20)'sini üniversite mezunu, (%19)'unu lise mezunu ve (%16)'sini ortaokul mezunu seyircilerden oluştukları görülmektedir (Soygüden, 2018). 2009 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan seyircilerin (%65)'i ilkokul mezunu, (%19)'unu lise ve (%5)'ini üniversite mezunu olan seyircilerden oluşmaktadır (Savranbaşı ve Dinç, 2010). Yapılan çalışma ve diğer çalışmaların öğretim durumu karşılaştırılmasında lise ve üniversite mezunu olan seyircilerin artışı görülmektedir.

Çalışmaya katılan seyircilerin (%27)'si öğrenci, (%14)'ü emekli, (%13)'ü esnaf ve (%10)'u memur ve serbest meslek ile uğraşan seyircilerden oluşmaktadır (Tablo 1). 2017 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan seyircilerin (%26)'sini emekli, (%18)'ini çiftçi, (%17)'sini serbest meslek ve işçilerden, (%9)'unu memur ve esnaf ve (%4)'ünü öğrencilerden oluştukları görülmektedir (Soygüden, 2018). 2009 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan seyircilerin (%22)'sini çiftçi, (%20)'sini emekli, (%19)'unu esnaf, (%16)'sini serbest meslek, (%10)'unu memur ve (%7)'sini işçi olan seyircilerden oluşmaktadır (Savranbaşı ve Dinç, 2010). Yapılan çalışma ve diğer çalışmaların meslek durumu karşılaştırılmasında öğrencilerin oranının arttığı ve emekli seyirci grubunun (%20)'lik oranında olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılan yağlı güreş seyircisinin birinci sırada belirtilen en çok bilinen teknikler sıralamasında %38 ile künde, %16 ile paça kazık, %6 ile kılçık ve sarma, %5 ile kazık, %4,5 ile paça, %4 ile dalmalar ve ters paça, %3,5 ile keçi dikmesi, %2,5 ile iç kazık ve kazkanadı, %2 ile kasnak ve el ense, %1,5 ile serpm ve tırpan, %1 ile boyunduruk, dış kazık, çapraz, çangal teknikleri yer almaktadır (Şekil 1). Alınan bu sonuçlara göre yağlı güreş seyircisinin yağlı güreş teknikleri hakkında bilgi sahibi olduklarını söylemek mümkün olmaktadır. Seyirciler tarafından belirtilen tekniklerde ön sıralarda künde ve paça kazık tekniği yer almaktadır.

Çalışmaya katılan yağlı güreş seyircisinin er meydanında en çok yapılan teknikler sıralamasında (%40) ile künde, (%16) ile paça kazık, (%12) ile sarma ve dalmalar, (%11) ile iç kazık, (%10,5) ile paça ve ters paça, (%6) ile el ense ve keçi dikmesi, (%5) ile boyunduruk, kazık ve kılçık, (%4) ile kazkanadı, (%3) ile kasnak ve tırpan, (%2) ile serpm ve dış kazık, (%1) ile çangal teknikleri görülmektedir (Şekil 2). Er meydanında pehlivanlar tarafından en çok yapılan tekniklerde künde ve paça kazık ön sıralarda yer almaktadır. Toksöz'ün (2009) yaptığı çalışmada yağlı güreşte en çok kullanılan tekniklerin 'İç Kazık' "Dış Kazık" ve "Kaz Kanadı" olduğunu belirtmiştir.

Çalışmaya katılan yağlı güreş seyircisi tarafından belirtilen "En teknik başpehlivan" sıralamasında; (29 puan) ile İsmail Balaban, (27 puan) ile Fatih Atılı, (20 puan) ile Ali Gürbüz ve (11 puan) ile

Orhan Okulu yer almaktadır (Şekil 3). Yapılan bu sıralama sadece 2019 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan başpehlivanları kapsamaktadır. Yağlı güreş teknikleri seyir zevkini artıran en önemli etkenlerden bir tanesidir. Yağlı güreş müsabakasında yapılan teknikler güreşe değer katmaktadır. Bu durumu yapılan tekniklerden sonra seyirciler tarafında yapılan coşkuda görmek mümkündür.

Çalışmaya katılan yağlı güreş seyircisine “İzlemekten keyif aldığınız başpehlivan” sorusuna verilen cevapların sıralamasında; (33 puan) Ali Gürbüz, (29 puan) ile İsmail Balaban, (10 puan) ile Orhan Okulu, (7 puan) ile Fatih Atlı yer almaktadır (Şekil 4). Yapılan bu sıralama sadece 2019 Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan başpehlivanları kapsamaktadır. Özellikle son zamanlarda yıldızlaşmış başpehlivanlar arasında geçen mücadele seyircilerin yağlı güreşe olan ilgisini artırmaktadır. Birçok seyircinin favori başpehlivanı bulunmaktadır. Yağlı güreş müsabakalarında Karadeniz bölgesi ve Akdeniz bölgesi başpehlivanları arasında geçen rekabet yağlı güreş seyircisinin heyecanını artırmaktadır.

Çalışmaya katılan yağlı güreş seyircisine anket sorularına verilen cevapların ortalamasında “Genel Olarak Müsabakaların Fair-Play Kuralları İçerisinde Geçme Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (4,05) ile (Çoğunlukla) olarak belirtilmiştir. Bu sonuç genel olarak yapılan müsabakaların Fair-Play kuralları içerisinde yapıldığını bizlere göstermektedir. Bütün sporlarda olduğu gibi yağlı güreş organizasyonlarında geleneklerimizi devam ettirmek ve seyircilerin memnuniyeti için yapılmaktadır. Seyircilerin ilgi göstermediği bir branşı devam ettirmek kolay değildir. Aslında bu branştaki uygulamaların Fair-Play vurgusu çok yalın olduğu ileri sürülebilir (Toksöz, 2018).

Çalışmaya katılan yağlı güreş seyircisine anket sorularına verilen cevaplar ortalamasında “Müsabakaların Çetin Geçme Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (4,12) ile (Çoğunlukla) olarak belirtilmiştir. Rekabet ortamı her zaman heyecanı artırmaktadır. Seyirciler rekabetin yüksek olduğu müsabakalara daha fazla ilgi göstermektedirler. Alınan sonuçlara göre Kırkpınar’da müsabakaların mücadele düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılan yağlı güreş seyircisine anket sorularına verilen cevaplar ortalamasında “Organizasyonun Aslına Uygun Yapma Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (3,47) ile (Çoğunlukla) olarak belirtilmiştir. Bu sonuç geleneklerimizi korumak ve gelecek nesillere aktarmamız bakımından önemlidir. Karahüseyinoğlu ve ark., (2010) yağlı güreşi ve Kırkpınar yağlı güreşlerinin geleneksel ve törensel ritüelleri değişirse diğer sporlara benzeyeceği, geleneksel/modern karışımı melez bir yapı oluşacağı unutulmamalıdır şeklinde belirtmişlerdir.

Çalışmaya katılan yağlı güreş seyircisine anket sorularına verilen cevaplar ortalamasında “Hakemlerin Kararlarının Doğruluk Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (2,86) ile (Kısmen) olarak belirtilmiştir. Yağlı güreş seyircisinin müsabakalardaki hakem kararları ile ilgili yorumlarında ne kadar objektif oldukları bilinmemektedir. Bununla birlikte, seyircilerin hakem kararlarında müsabakaların heyecanı ve hakem tarafından favorisi olunan başpehlivanın aleyhine verilen kararlar seyirciler tarafından eleştirilmektedir. Bu tür eleştirilere maruz kalmamak için yağlı güreş hakemlerinin kararlarında daha dikkatli olmaları tavsiye edilmektedir.

Çalışmaya katılan yağlı güreş seyircisine anket sorularına verilen cevaplar ortalamasında “Başpehlivanların Müsabakada Saygı Centilmenlik Durumu” sorusu aritmetik ortalamalarında (4,01) ile (Çoğunlukla) olarak belirtilmiştir. Bu durum atalarımızdan bu günlere kadar gelen Kırkpınar geleneğinde önemli yeri olan saygı ve centilmenlik geleneğinin güçlü bir şekilde devam ettiğini göstermektedir. Kırkpınar geleneğinde rakibi zor duruma düştüğünde, onu affeden rakibin zaafından yararlanmayan, eşit şartlarda yarışmayı kendine felsefe edinen, haksız kararda bile “usta” sınıfının elini öpen pehlivanlar Türk spor tarihinde çok fazladır (Güven, 1999).

Ata sporu güreş gelişen dünya ile beraber popüleritesi artan diğer spor branşları karşısında daha az ilgi görmeye başlamıştır. Bu durumu yapılan bazı çalışmalarda görmek mümkündür. Soygüden ve Demirkan, (2018) yaptıkları çalışmada, 5 ve 6 sınıfa giden ailelerin çocuklarını güreş sporuna yönlendirmeme oranlarının düşük olduğunu belirlemişlerdir. Ailelerin çocuklarını güreş sporuna yönlendirmeme sebepleri arasında en yüksek oranda sakatlanma riskinin bulunması ve sporun zorluğu ortaya çıkmıştır. Türkmen vd., (2006) tarafından yapılan çalışmada Türkiye’de 14 farklı spor branşının toplum içerisinde popüleritesi karşılaştırılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda elde edilen verilere en yüksek popülarite değerlerine ulaşan branşlar şu şekilde sıralanmaktadır; futbol (%71) ile ilk sırayı, basketbol (%10) ile ikinci sırayı, voleybol (%6) ile üçüncü sırayı ve güreş (%5) ile bu sıralamayı takip etmektedir. Ancak yapılan çalışmada Kırkpınar’a katılan güreşçilerin sayısında artış olduğu görülmektedir. 2017 yılında (2199 pehlivan), 2018 yılında (2228 pehlivan) ve 2019 yılında bu sayı (2381 pehlivan) sayısına ulaşmıştır (Edirne Kırkpınar, 2018). Olimpik güreşe olan talep azalırken yağlı güreş yapmaya olan talebin arttığını söylemek mümkün olmaktadır.

6 Temmuz 2019 tarihinde Edirne Selimiye Camii İmam Hatibi Sayın Yusuf Serendi ile yapılan görüşmede Kırkpınar Yağlı güreş festivali boyunca Selimiye Camiine olan ilginin nasıl düzeyde olduğu sorulmuştur. Sayın Serendi, (2019); “Tarihi Kırkpınar yağlı güreşlerinin yapıldığı hafta Selimiye Camiine ilgi çok yüksek olmaktadır. Bütün namaz vakitlerinde ibadet edenlerin oranı (%100) doluluk düzeyine ulaşmaktadır. Ayrıca Selimiye Camii avlusunda ve çevresinde konaklayan çok fazla sayıda güreş sever bulunmaktadır” şeklinde belirtmiştir. Tarihi Kırkpınar Yağlı güreşlerine gelen seyircilerin Edirne’de bulunan bütün tarihi camileri ve eserleri ziyaret ettikleri görülmektedir. Bu bakımdan Tarihi Kırkpınar Yağlı güreş organizasyonunu sadece yağlı güreş ile sınırlandırmak doğru değildir. Yağlı güreş seyircisi ata yadigarımız Edirne’ye ve tarihi eserlerine karşı büyük bir ilgi göstermektedir. Bu bakımdan her yıl ziyaret ettiklerini, milli ve manevi havayı alabilmek için tekrar geldiklerini belirtmişlerdir. Sazak ve Eyüboğlu (2009) gerek yarışma ve sportif yönü, gerek dini, toplumsal ve ahlaki boyutlarıyla dünyada bir eşi benzeri olmayan Tarihi Kırkpınar güreş festivali, Türk ve İslam kültürünün bir simgesi olarak, yıllar boyunca özünden çok şey kaybetmeden bugüne kadar gelebilen emsalsiz bir kültür varlığıdır şeklinde belirtmişlerdir.

6. Sonuç

Yapılan çalışmada yağlı güreş seyircisinin yağlı güreş teknikleri hakkında görüşleri sorulmuştur. Çalışma sonucunda yağlı güreş seyircisi 28 farklı yağlı güreş tekniğini bildikleri görülmekte-

dir. Seyirciler aynı zamanda yağlı güreşte en çok yapılan teknikleri künde, paça kazık, kılçık ve sarma olarak belirtmişlerdir. Bu sonuca göre yağlı güreş seyircisi yağlı güreş tekniklerini ve en çok yapılan tekniklerin neler oldukları hakkında bilgi sahibi oldukları görülmektedir. Yağlı güreş kendine has teknikleri olan geleneksel bir spor dalıdır. Yağlı güreşte yapılan tekniklerin kaybolmaması için yazılı ve görsel medya kanalıyla öğretilmesi önem arz etmektedir.

Çalışma sonucunda yağlı güreş seyircisi başpehlivanların en teknik olanlarını sıralamaya göre İsmail Balaban, Fatih Atlı, Ali Gürbüz ve Orhan Okulu olarak belirtmişlerdir. Çalışma da yağlı güreş seyircisi izlemekten keyif aldığı başpehlivan sıralamasında ise Ali Gürbüz, İsmail Balaban, Orhan Okulu ve Fatih Atlı şeklinde belirtmişlerdir. Genel olarak yağlı güreş seyircisinin favori başpehlivanı bulunmakta olduğu görülmektedir. Yapılan diğer yağlı güreş organizasyonlarında sadece favorisi olan başpehlivanı izlemek için gelen seyirciler bulunmaktadır. Bu durum yağlı güreş geleneğinin güçlü bir şekilde devam ettirilmesi bakımından önem arz etmektedir. Seyirciler özel becerileri olan sporcuları izlemekten keyif almaktadırlar. Seyircilerin spor organizasyonlarından keyif almaları için iki etken çok önemlidir. Bunlardan birincisi müsabakalardaki rekabet, ikincisi ise yıldız sporcuların göstermiş oldukları üstün becerilerdir.

Çalışma sonucunda yağlı güreş seyircisi “Genel Olarak Müsabakaların Fair-Play Kuralları İçerisinde Geçme Durumu” sorusuna (Çoğunlukla) olarak belirtmişlerdir. Bu sonuca göre yağlı güreş seyircisi genel olarak Fair-Play kuralları çerçevesinde müsabakaların yapıldığını belirtmişlerdir. Fakat az da olsa dikkat edilmesi gereken hususlar bulunmaktadır. Yapılan müsabakalarda Fair-Play dışında gerçekleştirilen davranışlar yağlı güreş geleneğine zarar verebilir. Özellikle pehlivanların bütün davranışları seyirciler tarafından izlenmektedir. Pehlivanların yapmış oldukları bütün davranışlarda daha dikkatli olmaları tavsiye edilmektedir.

Çalışma sonucunda yağlı güreş seyircisi “Müsabakaların Çetin Geçme Durumu” sorusuna (Çoğunlukla) olarak belirtmişlerdir. Bu sonuca göre müsabakaların rekabet, mücadele seviyesinin yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Seyirciler vaktini ve parasını rekabet ve mücadeleyi görmek için vermektedirler. Rekabet ve mücadele olmayan spor organizasyonlarına ilgi giderek azalmaktadır. Bu hususa dikkat ederek yağlı güreş organizasyonlarında rekabet ve mücadeleyi sürekli artırmak gerekmektedir.

Çalışma sonucunda yağlı güreş seyircisi “Organizasyonun Aslına Uygun Yapma Durumu” sorusuna (Çoğunlukla) olarak belirtmişlerdir (Tablo 4). Bu sonuca göre yağlı güreş geleneklerimizin korunduğu ve aslına uygun olarak yapıldığını söylemek mümkün olmaktadır. Ancak aslına uygun olarak yapma konusunda organizasyon görevlilerinin daha dikkatli olmaları gerekmektedir. Bu organizasyonlar sadece bir spor faaliyeti değil aynı zamanda milli ve manevi değerleri besleyen ata yadigarı geleneklerdir.

Çalışma sonucunda yağlı güreş seyircisi “Hakemlerin Kararlarının Doğruluk Durumu” sorusuna (Kısmen) olarak belirtmişlerdir. Bu sonuca göre yağlı güreş hakemlerinin doğru kararlar yanı sıra yanlış kararlar da verdikleri anlamına gelmektedir. Hakemlik elbette kolay bir görev değildir.

Özellikle yağlı güreşte güneşin altında gün boyu yapılan, binlerce seyircinin izlediği ve çalışma koşullarının zor olduğu bir görevdir. Yağlı güreş hakemlerinin insan hatalarını en aza indirerek daha dikkatli olmaları tavsiye edilmektedir.

Çalışma sonucunda yağlı güreş seyircisi “Başpehlivanların Müsabakada Saygı Centilmenlik Durumu” sorusuna (Çoğunlukla) olarak belirtmişlerdir. Bu sonuca göre yağlı güreş geleneğinin en önemli ritüellerinden biri olan saygı ve centilmenliğin güçlü bir şekilde devam ettiği anlamına gelmektedir.

Öneriler

- Yağlı güreş müsabakalarında bulunan bütün paydaşların (seyirci, pehlivanlar, görevliler ve diğer paydaşlar) bir spor faaliyeti aynı zamanda milli bir gelenek olan yağlı güreşlerde Fair-Play konusunda asla taviz vermemeleri önerilmektedir. Milli kültürümüz, yağlı güreş gibi tarihi geçmiş olan geleneklerden beslenmektedir.
- Yağlı güreş tekniklerinin uygulanması ve öğretilmesi konusunda görsel ve yazılı kaymaklarda daha fazla çalışma yapılması önerilmektedir.
- Yağlı güreşlerin aslına uygun olarak yapılmasında asla taviz verilmemesi gerekmektedir. Bazı kaybolmuş ritüellerin araştırılarak tekrar uygulanmasına olanak sağlanmalıdır.
- Müsabakalarda mücadelenin üst düzeyde geçmesi için bazı oyun kurallarının değiştirilmesi gerekmektedir. Ancak bu değişiklikler yağlı güreş geleneğini bozmadan yapılması önerilmektedir.
- Kırkpınar yağlı güreşlerinde en önemli etken seyirciler ve milli kültürümüzün devamını sağlamaktır. Bu tür organizasyonların hazırlanmasında seyircilerin memnuniyetinin üst düzeyde tutulması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Anadolu Ajansı, (2019a). <https://www.aa.com.tr/tr/spor/kirkpinar-cayirinda-658-randevu/1522973> (E.T:16.01.20).
- Anadolu Ajansı, (2019b). <https://www.aa.com.tr/tr/spor/kirkpinara-rekor-pehlivan-katilimi/1523469> (E.T:16.01.20).
- Atabeyoğlu, C. (2000). *Geleneksel Türk Güreşi ve Kırkpınar*, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Yayınları No:5, A&B Kitapçılık ve Dağıtımçılık LTD. ŞTİ., Ankara, 88s.Atalay Besim, (a), a.g.e., 1.cilt, s.368
- Bayraktar, G. Tozoğlu, E. (2015). “Güreş Sporuna Küreselleşme Sürecinin Etkileri”, *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2).
- Büyükoztürk, Ş. Kılıç Çakmak, E. Akgün, Ö. E. Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A.
- Çağlayan, H.S. ve Fişekçioğlu, İ.B., (2004). “Futbol Seyircisini Şiddete Yönelten Faktörler”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, c:12, s.127-142
- Erdem, Halis (2007). ”Kırkpınar Güreşlerinin Tarihi”, *Uluslararası .3. Tarihi Kırkpınar Sempozyumu*, Edirne, 2007
- Edirne Kırkpınar, (2018). <http://www.edirnekirkpinar.com.tr/haberler/3> (erişim: 16.08.2019)
- Fırat, K. (1995). Kırkpınar Grease wrestling, <http://earsiv.sehir.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11498/30563/001640593010.pdf?sequence=1>(erişim: 16.08.2019)

- Güven, Ö. (1999). “Osmanlı Spor Geleneğinde Spor Ahlakı Ve Sporda Kural İhlallerine Karşı Alınan Yasal Önlemler”, *Türk Yurdu Dergisi*, sayı: 148-149, (1999-2000) s. 356
- Karahüseyinoğlu, M. F., Tozoğlu, E., Şahin, S., Şebin, K., & Nacar, E. (2010). “Kırkpınar Yağlı Güreşlerinin Değişen Gelenekleri/ Creating Traditions In Kırkpınar Oil Wrestling.”, *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2).
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kırkpınar yağlı güreşleri, (2019). <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/658-tarihi-kirkpinar-yagli-guresleri-festivali-ne-zaman-baslayacak-41262790> (erişim:08.07.2019).
- Savranbaşı, R, Dinç, N. (2010). “Yağlı Güreş Seyircisinin Sosyolojik Profili”, CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 5 (2) ,s.52-59. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cbubesbd/issue/32231/357797>
- Sazak, Ş. ve Eyüboğlu Erşen, A. (2009). “Bir Kültür Endüstrisi Olarak Kırkpınar Güreş Festivali”, 5. Tarihi Kırkpınar Sempozyumu Bildiri Kitapçığı, Kırklareli Üniversitesi, 2009, Açık erişim, <http://acikerisim.kirklareli.edu.tr:8080/xmlui/handle/20.500.11857/362>
- Serendi, Yusuf (2019). Edirne Selimiye Camii İmam Hatibi, Sayın Yusuf Serendi ile 6 Temmuz 2019 tarihinde yapılan yüz yüze görüşmeden alıntıdır.
- Soygüden, A. (2018). “656. Kırkpınar Yağlı Güreşlerine Katılan Seyircilerin Sosya-Demografik Özellikleri ve Katılım Sebepleri”, *Trakya University Journal of Social Science*, 20 (2).
- Soygüden, A. Demirkan, E. (2018). “Ailelerin Çocuklarını Güreş Sporuna Yönlendirmelerini Etkileyen Sebeplerin Araştırılması”, *ASOS Journal, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 69, Nisan 2018, s. 50-64
- Toksöz, İ. (2009). “Tarihi Kırkpınar’da Uygulanan Bazı Tekniklerin Analizine Biyomekanik Yaklaşım”, *Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 10(2), 207-211.
- Toksöz, İ. (2011). “Bati Trakya Türk Topluluğunun Rodoplardaki Buluşma Noktası”, *Seçek Yaylasi Tarihi Seçek Yağlı Güreşleri ve Kültür Etkinlikleri. Millî Folklor*, 2011, 23(91).
- Toksöz İ. (2018). ‘Don’t Be Pleased If You Rise Above, Don’t Feel Sad If You Fall Below’ Unescoicm News, 2018 http://www.unescoicm.org/eng/notice/qna.php?ptype=view&code=qna_eng&idx=5904 Erişim :23/01/2020
- Türkiye Güreş Federasyonu, (2019). <http://www.tgf.gov.tr/tr/index.php/658-tarihi-kirkpinar-yagli-guresleri-rekor-katilim-la-tamamlandi/> (erişim:16.01.20)
- Türkmen, M. İmamoğlu, O. Ziyagil, M.A. (2006). “Türkiye’de Güreş Sporunun Popülaritesi ve Seçilmiş Bazı Spor Dalları İle Karşılaştırılması”, *Türk Dünyası Araştırmaları*, sayı:163, 2006, s.77-89.
- Wann, D.L. Branscombe, N.R. (1995). “Influence of Identification With a Sports Team on Objective Knowledge and Subjective Beliefs”, *International Journal of Sport Psychology*, s:26, ss:551-567